

Valašský soubor
KAŠAVA

73. beseda u cimbálu

Lukov 27. října 2012

Programový sborník 73. besedy u cimbálu Valašského souboru Kašava

Redakce: Lukáš Kouřil, Leona Kusbachová, Michal Preininger, Kristýna Preiningerová

Fotografie: soukromý archiv Věry Kovářů, archiv SPLK KAŠAVA a účinkujících

Vydalo: Sdružení přátel lidové kultury KAŠAVA, Zlín 2012

www.kasava-splk.cz, info@kasava-splk.cz

*Zahréte mně do kolečka
aneb*

*PhDr. Věře Kovářů
k narozeninám*

PODHORAN LUKOV a. s.

SE SÍDLEM V LUKOVĚ, OKRES ZLÍN

Ústředna: 577 116 111

@SE-MO Data
we care about information

Produkční a reklamní agentura

AKONTA Zlín

*účetní a daňová
kancelář*

- vedení účetnictví
- daňová evidence
- kompletní mzdová agenda
- poradenství v oblasti účetnictví a daní
- zpracování všech typů daňových přiznání
- zastupování klientů na úřadech (FÚ, OSSZ, ZP a pod.)

Kancelář:

Pod Šternberkem 306, Zlín-Louky

telefon: 603 226 635 - 6

www.akonta.cz

MILÍ PŘÁTELE,

osobnost dr. Věry Kovářů provází Valašský soubor Kašava prakticky po celou dobu jeho existence. Jako externí choreografka se podílela a podílí významnou měrou na tvorbě repertoáru a tanečního projevu souboru, jako odbornice na lidový kroj přispívala velmi často k jeho „vzhledu“, jako energická organizátorka zprostředkovala řadu kontaktů na zahraniční soubory a skupiny, z nichž se mnohdy zrodila účast na festivalech a přátelství mezisouborová i osobní a rodinná.

Není proto divu, že jsme se chtěli připojit k dlouhé řadě gratulantů a dnešním programem popřát doktorce Kovářů mnoho zdraví a neutuchající energie a činorodosti. Věříme, že i za Vás za všechny.

Děkujeme Vám za přízeň, přejeme Vám příjemný večer a těšíme se na setkání s Vámi na některé z našich dalších veřejných akcí, jejichž seznam naleznete v tomto programovém sborníku.

Vaše Kašava

AD HONOREM (K JUBILEU VĚRY KOVÁŘŮ)

V květnu letošního roku se uprostřed intenzivní práce při dokumentaci a záchrane tradičních lidových staveb, mezi neúnavnými kroky v terénu nebo kroky tanečními na parketu mezi souboráky dožila osmdesáti let v obdivuhodné fyzické i duševní kondici PhDr. Věra Kovářů. Jsou totiž hvězdy, které zazáří a zhasnou. A pak existují stálíce...

PhDr. Věra Kovářů (rozená Nováková, 7. 5. 1932) vyrůstala v rodině Josefa a Marie Novákových v Brně. Své dětství a téměř všechen volný čas prožívala idylicky v Moutnicích, u babičky Marie Čermákové. Především ona, ale pak venkov, tamní kultura a každodenní pracovní rytmus Věru okouzlili a vytvořily nezapomenutelný obraz usilovného lidského snažení a jednání ve vztahu člověka k člověku, člověka k přírodě. Právě tady získala Věra to nejdůležitější, co může člověka potkat: poznala dobré a pracovitě lidi žijící ve víře, skromnosti a pokoře. Kulturně založení rodiče a především maminka jako významná představitelka Orla věděla, co je pro výchovu a vzdělání dětí nejdůležitější. Proto od dětství podporovala Věru v rozvíjení schopností v oblasti kultury těla i ducha. Jako tříletá již navštěvovala hodiny baletu a posléze hudby – především hru na klavír a zpěv. Bylo více méně jasné, že po maturitě na Gymnáziu v Brně bude studovat Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity, obory etnografii a hudební vědu. Studentská léta pro ni představovala velké štěstí, a to hlavně díky tomu, s jakými osobnostmi se setkala. Především jí byl Antonín Václavík, kterého Věra Kovářů považuje

za „apoštola lidové kultury“. *„Příkladný byl jeho vztah k nám, posluchačům, které měl skutečně rád, oslovoval nás jménem, choval se k nám uctivě a předně mu na nás záleželo. A vztah byl skutečně důvěrný, neboť nás bylo pouze pět. Mými kolegy byli Jaromír Gelnar z Ostravy, se kterým jsme se vidali v obou vybraných oborech a naše přátelství bylo velmi silné, druhým spolužákem byl Jaroslav Štika, který studoval kombinaci národopis a historie, dále Richard Jeřábek a Jan Konieczny... Nezapomenutelné jsou chvíle prožívané s prof. Janem Rackem – jím připravovaný a výjimečně slovně provázený poslech všech Beethovenových symfonií pod různými dirigentskými osobnostmi, ale i povídání o něm, o jeho hlubokém vztahu k lidem a životu...“*

Do okruhu lidí svému srdci nejbližších řadí Věra Kovářů Zdenku Jelínkovou, a to už v době, kdy působila ve Státním ústavu pro lidovou píseň v Brně. Spolu s Karlem Vetterlem, vynikajícím hudebním historikem, muzikologem a folkloristou, se stali Věřiným vzorem, velkou oporou a příkladem hodným následování. Jako studentka národopisné a hudební vědy získávala právě díky Z. Jelínkové zkušenosti s terénními výzkumy. *„Byla nám vždy vlídnou rádky-ní se schopností usměrnit naši výzkumnou práci v oblasti hudební a taneční folkloristiky,“* dodává jubilantka. Díky této nezapomenutelné průpravě napomáhala od mládí

R. JELÍNEK

Original Czech Distilleries

MAGSY

OVB

Allfinanz, a.s.

TOSHULIN

zlín.

Zlínský kraj

Bartošův soubor písní a tanců

Již od založení roku 1952 je hlavním cílem Bartošova souboru uchovávat a prezentovat zvyky a tradice Zlínska a jeho okolí. Náměty a písně pro svá pásma čerpá soubor především ze sbírek mladcovského etnografa Františka Bartoše, po němž je soubor pojmenován. Bartošův soubor se zaměřuje především na lidové tradice oblastí jižního Valašska, Zlínska a luhačovického Zálesí, a to hlavně na tradiční zvykoslovné obřady a obyčeje, mezi něž patří svatba na Zlínsku či čarování při svatojánských ohních. Mezi nejvýznamnější choreografy, kteří se podíleli na tvorbě repertoáru a tanců patří Věra Kovářů, Věra Svobodová a František Bonuš. Hudební úpravy jsou dílem Aloise Skoumala. Vedoucím souboru je Pavla Omelková, taneční složku řídí Petr Grebeň. Soubor spolupracuje s cimbálovou muzikou Máj, jejímž primášem je Antonín Laciga, a s cimbálovou muzikou Rováš s primášem Radimem Hejným.

Bartošův soubor se zúčastňuje festivalů jak doma, tak v zahraničí (Řecko, Francie, Itálie, Rumunsko). Jeho tanečníci jsou stálými účastníky soutěže ve valašském odzemu, kde se pravidelně umísťují na předních příčkách. Důležitou součástí aktivit souboru je práce s dětmi. Již osm let je jeho součástí Bartošův dětský soubor. K jeho největším úspěchům patří v letech 2009 a 2011 účast na Celostátní přehlídce dětských folklorních souborů v Jihlavě.

Oslava 20. výročí Bartošova souboru v roce 1972

se sběry lidových písní, tanců a slovesného folkloru v oblasti Valašska, Brněnska, Zlínska, Rosicko-oslavanska a Slezska.

Po ukončení vysokoškolských studií nastoupila Věra Kovářů velmi mladá (neboť vynesla pátou třídu) do Krajského domu kultury v Brně a vzápětí, v roce 1956, na místo etnografky v Krajském vlastivědném ústavu ve Zlíně (tehdejší Gottwaldově). Od studií již tihla k lidovému stavitelství, orientovala se také na dokumentaci lidové architektury v terénu. Její práce doposud tvoří základ souboru snímků fotoarchivu v muzeu ve Zlíně. Se stejným elánem se pouštěla do podchycení tradičních rukodělných výrob, především se zaměřením na textilní a stavební technologie. Studium, identifikace a ochrana zmíněných projevů tradiční lidové kultury se staly významnými podklady pro její bohatou publikační činnost.

Dalším jejím významným působištěm se v roce 1961 stalo Moravské zemské muzeum. Uplatnila se v Pavilonu Anthropos, jehož expozice navázala na prvorepublikovou

tradici, spojenou se jménem prof. Karla Absolona. Hluboce ctila Dr. Jana Jelínka, DrSc., antropologa světového věhlasu, ředitele Moravského zemského muzea a prezidenta ICOM.

V druhé polovině šedesátých let ukončila postgraduální studium muzeologie a stala se krajskou muzeoložkou při Moravském zemském muzeu přímo u profesora Jana Jelínka. Vzhledem k tomu, že se její závěrečná práce jako jediná ze všech zabývala problematikou evropských muzeí v přírodě, stala se impulsem pro ředitele Ing. arch. Jiřího Grabmüllera, který jí v roce 1969 nabídl zaměstnání v Krajském středisku památkové péče a ochrany přírody, které v té době patřilo odborně k nejlépe vybavenému památkovému pracovišti u nás. Jejími kolegy byli Ing. arch. Otakar Mácel, PhDr. Miloš Stehlík, Ing. arch. Vladimír Novotný, stavitelé Augustin Žlábek, Karel Ochman a celá řada dalších, kteří ji zasvěcovali do nelehké památkářské praxe. „Všichni muži, do jejichž blízkosti jsem se kdy dostala, patřili

Jízda králů 2012, Vičnov

k výjimečným individualitám a neobyčejně pracovitým schopným lidem,“ netají V. Kovářů.

Hned na počátku své kariéry poznala veškeré strasti při záchraně památek, zejména památek lidového stavitelství, které se staly centrem jejího odborného zájmu. V Národním ústavu památkové péče pracovala dr. Věra Kovářů celých třicet sedm let. Dnes, s odstupem času, jsme my o generace mladší zestárlí, elán i mládí se postupem času vytrácí a s nimi i iluze. Věra však zůstává stále stejná, přesně taková, jakou si ji pamatujeme z prvního setkání. Obvykle módně sladěná, plisovaná sukýnka, slušivý baret, batůžek na zádech, v ruce nezbytná velká kabelka se spisy a svačinkou a kolem ní naprosto nedefinovatelné fluidum, kterým si dokázala postupně získat i ty nejzatvrzelejší vlastníky památkových objektů, a že jich nebylo málo.

Už před čtvrtstoletím používala Věra Kovářů metody památkářské práce, o kterých se dnes hovoří jako „o nezbytných metodách památkové péče 21. století“. Při záchraně památek lidového stavitelství,

jejichž obnova patří v rámci hmotného kulturního dědictví k nejproblematičtějším, uplatňovala nejenom své vzdělání etnografa, ale i obrovskou míru diplomacie a empatie.

Kdo se pohybuje v oboru památkové péče, až s léty praxe pochopí, jak nesmírně důležitá je pro každého památkáře práce v terénu. Nejenom mapování, popisy a fotografování samotných objektů, nachozené kilometry, ale zejména mravenčí práce s vlastníky konkrétních lidových staveb. Osvěta zezdola, kterou Věra celou svou profesní kariéru provozovala a dosud provozuje, je pro záchranu památek nezastupitelná a nedokáže ji nahradit ani sebelepší památkový zákon. A represe už vůbec ne. Vysvětlování, přesvědčování, přímý kontakt a komunikace s vlastníkem a zejména vytrvalost, ba přímo tvrdohlavost, to byly a jsou hlavní zbraně Věry Kovářů. Jedno z jejích hesel zní: „Když padnu, tak zase znovu vstanu.“

Důvěrně blízká byla Věře Kovářů publikační činnost. Za nejvýznamnější tituly lze označit zejména *Lidový dům*

Vysokoškolský soubor lidových písní a tanců Poľana

Vysokoškolský soubor lidových písní a tanců Poľana z Brna působí jako občanské sdružení za finanční podpory Statutárního města Brna a pod záštitou VUT Brno. Soubor byl založen v roce 1949 skupinou slovenských studentů. U nás patří k souborům s bohatou historií a tradicí. Jedním ze zakladatelů souboru je legenda slovenské lidové písně z Podpoľanie prof. Milan Križo. Vzhledem k faktu, že se Poľana vždy ve svém repertoáru věnovala zpracovávání folklóru z různých oblastí Slovenska i přesto, že se dnes jedná již o folklor „zahraniční“, klade soubor ve své tvorbě důraz na zachování tradičních specifik a projevů daných regionů. Proto jednotlivé bloky a pásma vznikají ve spolupráci se slovenskými choreografy. Příkladem je dlouhodobá spolupráce se Stanem Udermannem (rodákem z Raslavic), Paľem Gažem (uměleckým vedoucím FS Podpoľanec z Detvy), Taťanou Salajovou, rozenou Knížkovou (rodačkou z Telgártu), Lubem Rosíkem (rodákem z Čierného Balogu) a v poslední době Štefanem Štecem (členem FS Hornád z Košic). V současnosti soubor tvoří taneční složka pod vedením Petry Vaňkové, lidová hudba a ženský sbor.

Primární myšlenkou programových bloků a čísel je předvést publiku autentický folklór s propojením všech složek souboru v co nejčistší podobě s přihlédnutím na potřebu jevištního provedení. V průběhu roku pořádáme nejen pro členy folklórních souborů, ale i pro širokou veřejnost školu slovenských lidových tanců s názvem „Slovenská tancovačka“ pod vedením profesionálních lektorů ze Slovenska.

LH Poľana pod vedením Štefana Belky získala na 64. ročníku MFF Strážnice 2009 titul „LAUREÁT MFF STRÁŽNICE 2009“ za vynikající zvládnutí stylu taneční hudby slovenských regionů v pořadu „Tance a tanečníci Slovenska“. V roce 2010 získala Poľana na 37. ročníku Mezinárodního akademického festivalu Akademická Nitra 2010 zvláštní ocenění poroty za choreografické a hudební zpracování pásma „Jak v Kyjovi zahráli“.

SEZNAM CHOREOGRAFIÍ PHDR. VĚRY KOVÁŘŮ

Bartošův soubor Zlín

- Fašánek na Valašsku 1958
- Svatební kulaná a prodávání nevěsty ze Zlínska 1959
- Stará Uherská 1960
- Řemeslnické tance 1965
- V tom Klobuckém háji. Čardáš z jižního Valašska 1970
- Křížáky z Valašska 1970

Májek Brno

- Šotyš. Tance z Malé Hané 1972
- Křížáky 1979

Mánes Prostějov

- Tance z Protivanova 1970
- Vápenická a tance z Konicka 1980

Pol'ana Brno

- Svatební obrázky z Brněnska 1973
- Pane hospodář. Obrázek žňového veselí z Brněnska 1980
- Zahřeďte mně do kolečka 1987

Třebíččan Třebíč

- Marjánko, Marjánko. Mazurky z Horácka 1965

Kašava Zlín

- Fašánek na Kašavě s Jindrou Kovářů a manželi Perůtkovými 1973
- Dožatá z Valašské Polanky spolu s Jindrou Kovářů 1978
- O šátek. Tance z okolí Luhačovic 1981
- Dvoják s trojákem 1981
- Tance z Rusavy 1982
- Na ten fojtův dub. Valaský z Jasenice 1982
- Pyšná Hanka. Stará uherská 1986
- Jaro a láska. Svita z jižního Valašska na počest Hynka Bíma a Jiřího Košelky (obsahuje zejm. tance Když milují jednu dvě a Já su malý pacholíček) 1996
- Aj, spánembohem, kamarádečky. Svatební stará uherská 2000
- Čeladenský 2006
- Pilky 2006
- Zbojnické tance (Pásal bych ovečky) 2007
- Požehnaný 2007-2008
- Zatancuj si, moja najmilejší. Zatačácný a Starodávny 2012

na Valašsku (Praha 1973), *Lidový dům v jihomoravském kraji* (Brno 1976), *Vinohradnické stavby na jižní Moravě* (Brno 2005 spolu s J. Matuszkovou), *Katalog lidového stavitelství okresu Hodonín* (Brno 2007), *Venkovské stavby na moravském Horácku* (2009 spolu s J. Kučou), *Katalog lidové architektury na okrese Žďár nad Sázavou* (2011) a celou řadu dalších. S Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici se podílela na vytváření dokumentů s videokazetami o technologii v lidovém stavitelství. Početné jsou i články v odborných časopisech a sbornících.

Tato výrazná osobnost památkové péče, která si vydobyla respekt mezi odborníky u nás i v zahraničí, ve svých aktivitách neustala ani po svém odchodu z Národního památkového ústavu v Brně. Systematicky spolupracuje s Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici, kde se podílí na vytváření dokumentů s videokazetami o lidovém stavitelství vydávané v edici *Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v České republice*. I nadále se angažuje v práci s řadou institucí a muzeí v České republice i na Slovensku, je členkou poradního sboru

pro Valašsko při ValFoS CR, předsedkyní komise Ministerstva kultury pro plošnou ochranu památek v ČR. Svůj jedinečný přehled a znalost terénu uplatňuje Věra Kovářů také jako externí spolupracovnice projektu Muzea v přírodě Rochus. Ten se vyvíjí několik posledních let a od první rozsáhlé studie Slováckého muzea vydané v roce 2009 se posunul z polohy teoretického ideového záměru ke skutečné realizaci výstavby prvních objektů.

Vedle svého profesního zaměření na lidovou hmotnou kulturu se Věra Kovářů zájmově celoživotně realizuje v oblasti folkloristiky. To se jí stalo osudným i při výběru životního partnera. Jubilantka vzpomíná: „Na taneční soutěži *Celostátního festivalu v Brně si mě totiž při našem vítězství v sólovém tanci severočeské holubičky vybral jeden z odborných porotců.*“ Byl jím vynikající tanečník a choreograf Jindřich Kovářů, se kterým prožila řadu let spokojeného a naplněného života a vychovala syna Ondřeje. Byla aktivní členkou folklorního souboru Máj, Kalamajka, Májek a Polana z Brna, zlínského Bartošova souboru lidových písní a tanců

Postgraduální studium, 1968

a Valašského souboru Kašava. Úzce spolupracovala se Zdenkou Jelínkovou, nejdříve jako aktivní účastník a asistent tanečních školení, seminářů a konzervatorií, záhy jako choreograf, metodik a instruktor lidového tance v řadě souborů, především na Zlínsku, Valašsku, Brněnsku a Vysočině. Vytvořila desítky tanečnický oblíbených a divácky úspěšných jednotlivých choreografií, které dodnes tvoří kmenový repertoár souborů.

Jako odpočinek vnímá V. Kovářů čas strávený mezi mladými lidmi, kolegy, hudebníky a tanečnický na slavnostech a festivalech u nás i v zahraničí. Kdo letos zavítal v průběhu roku na jízdu králů do Vlčnova, na Kunovské léto, do Strážnice, Rožnova pod Radhoštěm, Vsetína, na Slovácký rok do Kyjova, všude se s neúnavnou Věrou Kovářů mohl setkat nejen při rušných a vášnivých hovorech nebo ve víru zpěvu a tance až k rannímu rozbřesku.

Na otázku, čím to, že je to tak, jak to je, Věra s úsměvem odpovídá: „*Pámbů všeko moudře řídí a dal mně dva velké dary – zdraví a přátele. Na tom si zakládám. Přátelství je víc než láska, pokud je správně uchopeno a vnímáno. Proto vždy ráda a ochotně vycházím všem okolo vstříc, rozdám, co můžu a oplácím radost dvojnásobnou radostí. Pokud si člověk, nejen ve starším věku, uvědomuje dar zdraví, síly a schopností, pak zákonitě musí být jeho jednání výrazem vděku a uvědomování si tohoto ne samozřejmého obdarování.*“

Jubileum, které se stalo podnětem k napsání těchto řádků, ve Věřině činorodém životě jistě nepředstavuje žádný závažný předěl. Naši vzácné a milé jubilantce dobré zdraví, hodně životních sil a badatelských úspěchů do dalších let, stále trávající mladistvý elán a zápal pro dobrou věc přejí všichni, kteří ji znají, váží si jí a mají ji z celého srdce rádi.

Jana Spathová, Romana Habartová

PhDr. Válka předává přání Národopisné společnosti k narozeninám, 2012

- Oděvní kultura valašských vesnic ve dvou posledních stoletích. Vlastivěda moravská okresu Vsetín, Brno 2002, s. 413-431.
- Sídlo, dům a bydlení na Hřebečsku. Moravskotřebovsko, Svitavsko. Vlastivěda moravská Brno 2002, s. 299-316.
- Vlčnov, kulturní tradice a památky. Slovácko, Uherské Hradiště 2002, s. 87-96.
- Hliněný dům. Technologie lidového stavitelství, II. řada/díl II. Videofilm a skript. Strážnice 2003.
- Vinohradnické stavby na Uherskohradištsku. Slovácko XLVI, 2004. Uherské Hradiště 2004, s. 65-75.
- Dům a zezeň. Sborník Zezeň v lidových obyčejích, Uherské Hradiště 2005, s. 145-150.
- Vesnická sídla, usedlosti a obydlí. Dačicko, Slavonicko a Telčsko. Vlastivěda moravská, Brno 2005, s. 317-330.
- Kamenný dům. Technologie lidového stavitelství. II. řada/díl III. Film text. Strážnice 2005.
- Zdenka Jelínková a Valaško. Museum vivum. Rožnov p. R. 2005, s. 142.
- Obnova venkova Zlínského kraje. Lidové stavby. Luhačovice 2005.
- Vinohradnické stavby na Jižní Moravě (spolu s Jitkou Matuszkovou). Brno 2005.
- Katalog lidové architektury okres Hodonín. (Antonín Kurial), Brno 2006/7.
- Venkovské stavby na Moravském Horácku (spolu s Janem Kučou), N. Město na M. 2009.
- Zločin a trest v písňovém folklóru. Slovácko, Uherské Hradiště 2011.
- Katalog lidové architektury (spolu s Janem Kučou), okr. Žďár nad Sáz. Brno 2011.
- Mařatice – Vinohrady. Ze života vinohradské dějiny (spolu s Janem Kučou). Uherské Hradiště 2009.
- Lidové stavitelství. Kněždub. Kněždub 2011, s. 11-125.
- Lidové stavitelství. Radějov. Radějov 2012, s. 117-135.
- Provodov. Dědina na Zálesí. Provodov – kapitoly z dějin obce. S. Provodov 2012, s. 90-103.
- Jak se oblékali do práce i k zábavě lidé na horách. Hudební ozvěny na Soláni. Kulturní dědictví Soláně a jeho okolí, s. 129-145.

VÝBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE PHDR. VĚRY KOVÁŘŮ

- O lidové písni a tanci ve Valašské polance. Historický sborník Krajského vlastivědného ústavu v Gottwaldově, 1957, s. 116-119.
- Odívání lidu v díle Františka Bartoše. Ze života a díla Františka Bartoše. Sborník prací, Gottwaldov 1957, s. 17-29.
- Příspěvek k problematice záchranu lidového domu na Gottwaldovsku. Památková péče 1971/2, s. 101-111.
- Lidový dům na Valašsku. Praha 197. Dům moravského Valaška a jeho dokumentace. Sborník Ľudové staviteľstvo v Karpatskej oblasti. Ethnographica Carpatica. Bratislava 1974, s. 237.
- Lidový dům v Jihomoravském kraji. Brno 1976, s. 224.
- Památky lidového stavitelství v Bílých Karpatech. Chráněná krajinná oblast Bílé Karpaty. Sborník ČVTS. Brno 1977, s. 89-98.
- Lidový kroj na Valašsku. Ostrava 1982.
- Architektonické a výtvarné prvky lidového domu v moravských a slezských Karpatech. Lidová stavební kultura v Československých Karpatech a přilehlých územích. Brno 1981.
- Památky lidového stavitelství na okrese Žďár nad Sáz. Brno 1983. (Spoluautor Maková, Z.)
- Petrov Plže. Památková rezervace lidové architektury. Petrov 1987.
- Brněnská předměstí a jejich vztah k městu v 19. a 20. století. Slovenský národopis 35, č.2-3, 1987, s. 429 - 436.
- Valašské Klobouky a jejich stavební vývoj se zřetelem k místní řemeslné výrobě. Venkovské město 2, s. 93-105. Uherské Hradiště 1987.
- Tupesy. Staletá tradice lidové hrnčiny a keramiky. Zlín 1990.
- Sídla, usedlosti, obydlí. Zlínsko. Vlastivěda moravská, Brno 1995, s. 227-249. Lidový kroj. Zlínsko. Vlastivěda moravská, Brno 1995, s. 251-258.
- Památky řemeslné a podomácké výroby a jejich současné využití. Sborník 25 let souboru lidových staveb Vysočina. Hlinsko 1998.
- Taneční kultura okrajových částí Hané a její prezentace na jevišti. Lidový oděv a tanec na Hané. Přerov 1998, s. 171-173.
- Život a kultura. Moravsko-Budějovicko a Jemnicko. Vlastivěda moravská. Brno 1997, s. 363.
- Vesnice a jejich tvář v posledních dvou stoletích. Veselsko. Vlastivěda moravská. Brno 1999, s. 378-39.
- Podlužácké vesnice po stu letech od Národopisné výstavy československé. Sborník LVA. Praha 1999.
- Komory a sýpky na jihovýchodní Moravě. Acta Muzealia. 2001/2, Zlín, s. 109-115.
- Obnova roubeného domu. Technologie lidového stavitelství, II. řada/díl I. Videofilm a skripta. Strážnice 2002.

SETKÁVÁNÍ

Setkání první...

... se událo v roce 1955 v Otrokovicích na tanečním semináři pro vedoucí a tanečníky folklorních souborů a kroužků z celého Valaška, kam jsem byl vyslán želechovickým krúžkem. Seminář vedla mladá absolventka oboru etnografie a hudebních věd dr. Věra Nováková. Všechny nás zaujala nejen svým vzhledem a vystupováním, ale hlavně znalostmi o valašských zvycích a tancích z vlastních sběrů. Seznámila nás s novým přístupem k vedení zkoušek, nácviiku tanců a choreografií. Všichni jsme byli nadšeni.

Setkání druhé a mnohá další...

V roce 1956 jsem se stal členem Bartošova souboru, se kterým Věrka začala spolupracovat jako choreografka a instruktorka při vedení zkoušek, později i se svým mužem Jindřichem Kovářů. Z tohoto druhého setkání a mnoha dalších se vyvinulo dlouholeté přátelství. Vždy jsme s mojí ženou Libuší obdivovali její umění tvořit, vyjít s lidmi a především pracovitost a neúnavnost. Své choreografie tvořila vždy s velkým zaujetím, znalostí materiálu a charakteru tanečnicků.

Když jsme spolu s mládežníky v roce 1971 založili soubor Kašava, byli manželé Kovářů našimi učiteli a rádci. V roce 1973 jsme Věrku přizvali ke spolupráci a vyplatilo se. Spolupráce na naše návrhy – byť s menšími přestávkami – trvá dodnes.

Kromě učení lidových tanců a tvoření choreografií se věnovala také valašským krojům. „Lidový kroj na Valašsku“ z r. 1982 a reedice z r. 2008 je velkým pomocníkem pro soubory. Také lidové stavitelství se stalo Věrčinou velkou zálibou. Stála u zrodu mnoha publikací o lidovém stavitelství téměř na celé Moravě.

Naše Věrka, jak jí s Libou říkáme, je žena do nepohody – neboť pokud potkáte někde na polní cestě malou osobu s ruksakem na zádech a fotoaparát na krku v jakékoliv roční době, v horku či dešti nebo sněhu, bude to jistě paní doktorka Věra Kovářů.

Milá Věrunko, přejeme Ti hodně zdraví a síly do dalšího konání.

Tvoji Jiří a Libuše Perůtkovi

Zahréte mně do kolečka

aneb

PhDr. Věře Kovářů k narozeninám

Program

1. **Nad Březůvkama** – Bartošův soubor, CM Rováš, choreografie Věra Kovářů, hud. úprava Alois Skoumal
2. **Šotyš** – tance z Protivanova – Lenka a Milan Zelinkovi, CM Májek, choreografie Věra Kovářů
3. **Svatba na Zlínsku** – Bartošův soubor, CM Rováš, choreografie Věra Kovářů, hud. úprava Alois Skoumal
4. **Zahrajte mi, husli** – písně a tance z Habury – VSLPT Pořana, LH Pořana, choreografie Štefan Štec
5. **Zahréte mně do kolečka** – Věra Kovářů a Stanislav Kříž, CM Kašava
6. **Dvoják s trojákem** – VS Kašava, CM Kašava, choreografie Věra Kovářů, hud. úprava Antonín Bařinka
7. **Gúlané ze Zlínska** – Libuše a Jiří Perůtkovi, CM Kašava, hud. úprava Antonín Bařinka
8. **Zatancuj si, moja najmilejší** – VS Kašava, CM Kašava, choreografie Věra Kovářů, hud. úprava Antonín Bařinka
9. **Točené z Lužné** – hOLD STÁŘÍ Kašava, CM Kašava s primášem Antonínem Bařinkou, hud. úprava Antonín Bařinka
10. **Štandrlé** – Alois Holík, VS Kašava

*Slovem provází a s jubilantkou beseduje Michal Preininger.
Změna programu vyhrazena.*

Klub přátel Kašavy

Staňte se členy Klubu přátel Kašavy a budete moci využívat těchto výhod: koupě až šesti vstupenek se slevou 20 %, zaslání pozvánek na akce Kašavy, prémie při návštěvě lukovských akcí.

Členem Klubu přátel Kašavy se můžete stát vždy na dvě sezóny, slevy tedy můžete využít na šesti akcích. Stačí zaplatit pouhých 100 Kč a nahlásit údaje pro zaslání pozvánky. Prémie je vyhlašována na každou lukovskou akci, tedy besedy u cimbálu a bál. **Dnes je to 1 litr vína za polovicku.**

Účinkují

- **Bartošův soubor písní a tanců**, vedoucí souboru Pavla Omelková, vedoucí taneční složky Petr Grebeň
- **Cimbálová muzika Rováš**, primáš Radim Hejný
- **Lenka a Milan Zelinkovi** ze Souboru lidových písní a tanců Májek
- **Cimbálová muzika Májek**, primáš Ondřej Marhold
- **Vysokoškolský soubor lidových písní a tanců Pořana**, vedoucí Petra Vaňková
- **Ludová hudba Pořana**, primáš Štefan Belka
- **Věra Kovářů, Stanislav Kříž**
- **Libuše a Jiří Perůtkovi, Antonín Bařinka, Alois Holík**
- **hOLD STÁŘÍ Kašava** (skupina „dále mladých“ bývalých tanečnicků VS Kašava), vedoucí Veronika Jedličková
- **Valašský soubor Kašava**, vedoucí taneční složky Ondřej Pavlišťík, organizační vedoucí Radek Vitovský
- **Cimbálová muzika Kašava**, primáš Petr Král

Program připravili: Michal Preininger, Kristýna Preiningerová, Ondřej Pavlišťík, Petr Král, s laskavým přispěním jubilantky PhDr. Věry Kovářů

Produkce: kolektivy VS Kašava a Mladá Kašava

Zvuk a světla: Alois Kopřiva, Marcel Rech

Výzdoba sálu: Iveta Krmáškova, Zuzana Hegerová a kolektivy VS Kašava a Mladá Kašava

Prosíme diváky sedící na tanečním parketu, aby si laskavě po skončení programu odnesli židle ke svým stolům.

Po dobu trvání programu je bufet uzavřen.

Prosíme vážené hosty, aby nekouřili ve velkém sále a jako kuřárny využívali zádveří.

Zveme Vás na akce Kašavy v sezóně 2012/2013

- 8. prosince 2012, 19:30, Lukov, 74. beseda u cimbálu (vánoční)
- 9. prosince 2012, 16:00, evangelický kostel, Ratiboř, Vánoční koncert
- 24. prosince 2012, 22:00, Zlín, Štědrovečerní koledování
- 27. prosince 2012, 17:00, kostel Nar. sv. Jana Křtitele, Slušovice, Vánoční koncert
- 9. února 2013, 19:30, Lukov, 42. valašský bál

Vstupenky na besedu a bál si můžete objednat a zakoupit u členů souboru Kašava, tel. 736 170 048 (Iva Křenová).

Odjezdy autobusů

- 00:15 Lukov – Štípa – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova
- 01:30 Lukov – Fryšták – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez

Radost z díla – obnovený památkový dům č. 157 (Břestek), 2004.

Symposium „Hlína“ – večerní zábava, 2012.

O přestávce koncertu se plánuje zájezd přátel architektury a vína, 2011.

Milovnice slunce, jara a léta: 1964 v Novákovic zahradě.

